

Запевняє, що обмовки сильних світу не є випадковими, а є зашифрованими сигналами. Тому здавалось би безглузді фрази американських (Дж. Квейл з його «людством, для якого настала пора увійти в Сонячну систему») або, навіть, українських (Янукович і його афоризми про Анну Ахметову, Російського художника Шевченка і т.д.) президентів є прихованою відповіддю відповідним органам, групам, людям, зрозумілою тільки їм.

Умберто Еко вважає, що головною рисою теорії Змов є Параноя - відчуття, яке дозволяє людству зняти з себе будь-яку відповідальність, адже набагато простіше зробити винним у всіх Катастрофах віртуальну групу євреїв, масонів, капіталістів чи американців (підставляйте свій варіант вашого особистого стереотипізованого ворога), ніж подивитись у вічі власному дияволу.

Ще однією причиною популярності теорій такого роду є особливість людської психіки, яка не здатна обробляти великі масиви інформації. Будь-яке розуміння є спрощенням нескінченної, надскладної реальності, не здатної вкластись у наш розум. Тому, доволі спрощенні конспірологічні концепції сприймаються на віру і не потребують жорстких доказів, оскільки частина з них «навмисне прихована» від широкого загалу.

Важливо зазначити, що новому сплеску зацікавлення теорією Змов також сприяє постмодерний формат Нового століття. Суспільства, в яких відбуваються процеси перманентної зміни правил соціального життя, соціальних інститутів, загальноприйнятих людських цінностей, провокують бажання у віднайденні простої, зрозумілої структури, яка б пояснювала таку кардинальну зміну і виправдовувала небажання більшості сприймати ці трансформації. Паралельно цьому, конспірологічні концепції – благодатний ґрунт для маніпуляції свідомістю, тому їхнє існування надзвичайно потужне в умовах сучасної політичної, соціальної та економічної сфери.

Проте. При всій привабливості, структурованості та оманливої аргументованості теорії Змови, потрібно розуміти, що процес формування історичних, політичних, економічних чи соціальних подій має набагато складнішу і варіативну природу, ніж її змальовують прихильники конспірології, переоцінюючи раціональність, логічність та послідовність головних учасників світових Змов. Лише глибока рефлексія та постійний аналіз мають стати на засаді розуміння процесів сучасного Світу.

УДК 32.001

Іваноньків М.– ст. гр. МА-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ІДЕОЛОГІЯ ТА НАУКА

Науковий керівник: к.ф.н., професор Ніконенко В.М.

Ivanonkiv M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

IDEOLOGY AND SCIENCE

Supervisor: Nikonenko V.M., Ph.D(Philosophy)

Переважна більшість західних філософів, соціологів і політологів вважають, що в ідеологічних теоріях немає теоретико-пізнавального змісту, називаючи ідеологію антиподом науки. Проте, якщо наука вимагає готовності до перегляду поглядів, то ідеологія має справу з готовими догмами, “актами віри”, які використовуються для апологетики певних сил та їх інтересів. Офіційна ідеологія в країнах так званого

“реального соціалізму” була відірваною як від науки, так і від реального буття народу, його реальної свідомості. Проте являючись лише ілюзорною формою свідомості, така ідеологія на формальному рівні розглядала себе і як відображення народних інтересів, і як “втілення наукових принципів і закономірностей”. В результаті цього науки про суспільство опинились під тиском ідеології, яка підім’явши їх під себе, позбавила тим самим і суспільство, і себе реального соціального знання. В умовах тоталітарної політичної системи фактично всі соціальні науки стали служницями ідеології, оскільки були поставлені в умови, коли вони мали лише обґрунтовувати і коментувати рішення партійно-державного керівництва, створювати їм так зване “ідеологічне забезпечення”.

Критикуючи поняття “наукова ідеологія”, яка ніби то відображала “співпадіння інтересів робітничого класу із суспільно-історичним прогресом,” “співпадіння пізнання об’єктивних законів суспільного розвитку із класовим інтересом пролетаріату по їх реалізації”, західні вчені показували несумісність ідеології та істини, оскільки ідеологічний процес зумовлений соціально, залежить від інтересів класу чи якоїсь іншої спільноти. Вироблене на основі таких інтересів розуміння дійсності неминуче матиме небезсторонній, спотворений характер, що робить ідеологію, на відміну від науки, в певній мірі упередженою, “ангажованою”. Саме з цих позицій критикували Леніна єврокомуністи, які виступали за “звільнення науки від ідеології”. Адже, якщо наука дає знання про об’єктивну реальність, то ідеологія не тільки дає знання, але й виражає ставлення до цього знання, що визначається інтересами класів або інших соціальних груп, з позиції яких відображаються реальні процеси. Внаслідок цього в ідеології відбувається підпорядкування об’єктивної істини суб’єктивній точці зору тих чи інших соціальних груп. Вже давно люди помітили відчутну невідповідність категорії “правда”, якою оперує ідеологія, з науковою категорією “істина”. Більшості здається, що в істині міститься правда, хоча природа істини зовсім інша, ніж правда з її моральною екзистенцією. Не випадково знаменитий збірник “Вехи” відкривався статтею М.О.Бердяєва “Філософська істина і інтелігентська правда”. Оскільки істина має релятивний характер, то наука завжди критична до себе. Адже істина перебуває в русі, оскільки в процесі наукового пошуку може виявитись хибною або ж принаймні неповною. Абсолютної істини в її завершеності і повноті не може бути в жодній теорії чи науці, хоча, як відомо, у кожній відносній істині є доля істини абсолютної. Пошуки в науці істини, на відміну від ідеології, є безкорисливими.